

Luonnonsuojelulain uudistus

Aika: tiistaina 11.5.2021, klo 9 – 12

Paikka: Teams

Osallistujat:

Tarja Haaranen, pj.	Ympäristöministeriö, johdon tuki
Esko Hyvärinen, varapj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Markku Vickholm	Metsähallitus
Aleksi Lehikoinen	Luonnontieteellinen keskusmuseo
Eero Melantie	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Minna Mättö	Kuntaliitto
Anne Raunio	Suomen ympäristökeskus
Jari Salila	Oikeusministeriö
Vilppu Talvitie	Maa- ja metsätalousministeriö
Tapani Veistola	Suomen luonnonsuojeluliitto
Tiina Lovisa Solbär	Saamelaiskäräjät
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Raija-Leena Ojanen	WWF-Suomi
Heidi Lettojärvi	Energiateollisuus
Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry
Tia Laine-Ylijoki-Laakso	Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto
Mirkka Saarela	Ympäristöministeriö, rakennetun ympäristön osasto
Leila Suvantola	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Johanna Korpi	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Pasi Kallio, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Arja Halinen, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

Asialista:

1. Kokouksen avaus, Tarja Haaranen, YM

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti jäsenet tervetulleeksi. Tarja Haaranen jatkaa projektiryhmä I:n uutena puheenjohtajana Riitta Rönnin siirryttyä eläkkeelle.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Vilppu Talvitie toi esiin edellisen kokouksen pöytäkirjaan liittyen, että MMM katsoo, että ennen ekologisen kompensaation pykälien sisällyttämistä lakiin tulisi hallitusohjelman mukaisten kompensaatiopilottihankkeiden olla valmiina. Tähän todettiin, että kompensaatiopykäliden esitetään tulevan voimaan porrastaen, jolloin pilottihankkeiden tulokset voidaan huomioida.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Luonnonsuojelulain uudistaminen: tilannekuva ja aikataulu, Johanna Korpi YM

Johanna Korpi esitteli lakiuudistuksen tilannekuvan ja aikataulun. Esitys on kokouskansiossa. Käytiin keskustelu tilannekuvasta ja lausuntokierroksen ajoituksesta. Tarkoitus on lähettää hallituksen esityksen luonnos lausuntokierrokselle kesäkuun alussa, jolloin lausuntoaika jatkuisi elokuulle. Projektiryhmän työ jatkuu lausuntokierroksen jälkeenkin, sillä projektiryhmän olisi hyvä käsitellä tullutta lausuntopalautetta. Keskustelussa nousi esiin kysymys siitä, lähetetäänkö lausunnonlehtien työryhmän vai YM:n esitys. Todettiin, että lausuntokierrokselle on keskusteltu lähetettävän YM:n ehdotus HE-luonnokseksi.

4. Metsästys ja lajisuojelu –alatyöryhmän esitys luonnonsuojelulain muutosehdotukseksi, Mikko Kuusinen YM

Mikko Kuusinen esitteli työnsä päättäneen Metsästys ja lajisuojelu –alatyöryhmän esityksen luonnonsuojelulakiin tehtäviksi muutoksiksi. Alatyöryhmän säännösehdotukset ovat kokouskansiossa. Alatyöryhmä on työskennellyt tehokkaasti, järjestäen mm. laajahkon kuulemisen, jossa kuultiin 12 tahon näkemyksiä alatyöryhmän teemasta.

Säännösehdoituksina alatyöryhmä esittää seuraavien toimien vapauttamista poikkeusluvanvaraisuudesta valtion luonnonsuojelualueilla:

- vieraskasvilajien torjuminen ja poistaminen
- haitallisten vieraslajien minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen
- hirvenajo ja valkohäntäkauriin ajo hirvenajon yhteydessä
- luonnonsuojelualueelle kuolleen riistaeläimen haltuunotto

Alatyöryhmä esittää myös, että tarkistettaisiin mahdollisuudet laajentaa luonnonsuojelualueiden perustamisvaltuutta ympäristöministeriön asetuksen kohdalla niin, että myös YM:n asetuksella voitaisiin mahdollistaa metsästystä luonnonsuojelualueilla. Lisäksi alatyöryhmä esittää haltuunotto-pykälän tarkentamista huomioiden mm. ampuma-aseet ja –välineet, sekä säännösten perusteluihin tarkennettavaksi, että ampumatornien ja vastaavien metsästyksen turvallisuutta parantavien rakenteiden rakentaminen ja ylläpito luonnonsuojelualueilla, joilla metsästys on sallittu, olisi myös sallittua.

Alatyöryhmän yksimielinen esitys sai kiitosta projektiryhmän jäseniltä. Tärkeänä pidettiin mahdollisuutta sallia metsästystä laajemmin myös ympäristöministeriön asetuksella perustettavilla luonnonsuojelualueilla. Myös villisian metsästystä esitettiin vapautettavaksi. Tähän todettiin, että valkohäntäkauris ja villisika lukeutuvat lajeihin, joiden yksilöitä on mahdollista vähentää niiden aiheuttamien haittojen vuoksi (ja valkohäntäkauris on myös vieraslaji). OM:n edustaja totesi voivansa tarkistaa haltuunotto-pykälään esitetyn uuden muotoilun. Johanna Korpi kiitti alatyöryhmää ja totesi, että työryhmän ehdotukset on viety sisään laadittavaan hallituksen esitykseen.

5. Hallituksen esitys luonnonsuojelulaiksi, YM

- a) Yleisperustelut (vaikutusten arviointi ja suhde perusoikeuksiin)
- b) Lakiehdotus ja yksityiskohtaiset perustelut
- c) Liitelakien muutokset

Pasi Kallio esitteli tiiviisti lakiehdotuksen ja HE:n yleisperustelujen valmistelun tilannetta, erityisesti esityksen suhdetta perusoikeuksiin, ja Arja Halinen esitteli vaikutusten arviointia. Liitelakien muutoksista todettiin lyhyesti, että valmistelun yhteydessä ajanmukaistetaan muun lainsäädännön viittaukset luonnonsuojelulakiin viittauksiksi uuteen lakiin ja sen säännöksiin. Esitysten jälkeen käytiin keskustelu valmistelun tilanteesta.

Keskustelussa tuotiin esiin, että erityisesti esityksen taloudellisten vaikutusten arviointia tulee tarkentaa huomioimalla mm. esitettävien uusien veloitteiden taloudelliset vaikutukset, luontotyyppisuojelela laajentaminen ja vaikutukset verokertymään. Esityksessä nähtiin myös yksittäisiä kohtia, joilla voi olla vaikutusta lupaprosesseihin. Toisaalta vaikutusten arviointia pidettiin myös hyvänä ja monipuolisena, todeten, että luontokadon torjunta etenee esityksen avulla, mutta ei kovin suurin askelin. Huomiota kiinnitettiin myös tahallisuutta koskevan pykälän perusteluun. Tähän vastattiin, että perusteluja tahallisuuden käsitteen tulkintaa on pyritty perusteluissa avaamaan laajemmin ja täsmentämään, mitä käsitteellä on oikeuskäytännössä tarkoitettu. Perusteluita voidaan kuitenkin tarkentaa edelleen.

Maanomistajan sietovelvollisuuden todettiin nousevan ja nostettiin esiin, että olisi kohtuullista alentaa korvauskynnystä tai poistaa se. Lisäksi omaisuudensuojaa koskevassa tarkastelussa voisi etsiä myös omaisuudensuojaa tukevia toimenpiteitä. Tähän todettiin, että esimerkiksi ehdotetut uudet luonnonsuojelela tukemisen muodot ja vapaaehtoisten luonnonsuojeluohjelmien lakiperustan säätäminen vahvistaisivat omaisuudensuojaa, samoin ekologisen kompensaation osana toteutettava mahdollisuus toimia luonnonarvojen tuottajana. Nostettiin esiin, että säännösehdoituksia tulisi peilata erityisesti sääntelyn hyväksyttävyyteen ja suhteellisuusperiaatteeseen. Toisaalta todettiin, että myös maanomistajia koskeva perustuslain 20 §:ssä säädetty vastuu ympäristöstä.

Tiedusteltiin, täydentyykö muiden toteutusvaihtoehtojen arviointi vielä, ja kommentoitiin, että esityksen hyväksyttävyyden kannalta olisi hyvä vielä arvioida eri muutosehdotusten vaikutuksia laajemminkin. Samalla nostettiin esiin, että luonnonsuojelela tehostamisesitykset eivät ole myöskään menneet läpi, eli kyseessä on kompromissi.

Pykäliden ja pykäläperustelujen osalta keskustelussa nostettiin esiin karanteenikasvintuhoojia koskeva muotoilu 51 §:ssä, mahdollisuus loppujen luonnonsuojelelailla toteutettavien Natura 2000 –alueiden toteutukseen pakkorauhoituksella tai lunastuksen kautta ja luonnonmuistomerkkejä koskevat päätökset. Projektiryhmä voi jälleen aiempaan tapaan toimittaa myös kirjallisia kommentteja, jotka tulee toimittaa 17.5. mennessä.

6. Muut asiat

- a) Luontotyyppisuojelela vaikutusten arviointiin liittyvä raportin esittely 24.5. klo 9-10

b) Projektiryhmän aineistojen tallettaminen Hankeikkunaan

Johanna Korpi kertoi, että Syke arvioi parhaillaan esitetyn luontotyyppisuojelelun taloudellisia vaikutuksia, mutta valitettavasti tämä arviointi ei valmistunut projektiryhmän kokoukseen, vaan sitä esitellään projektiryhmälle erillisessä tilaisuudessa (teams) 24.5.2021 klo 9-10.

Projektiryhmän aineistot talletetaan myös valtioneuvoston Hankeikkunaan (<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM012:00/2020>).

7. Seuraava kokous

a) lausuntokierroksen jälkeen 30.8.2021 klo 9-12

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:00.